

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. V. Habens peccatum reservatum, & aliud mortale non reervatum
tenetur ante Communionem consiteri inferiori: equidem satisfacit
confitendo non reservatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

stendi tempore opportuno, potest celebrare, ut scandalum evitetur. Et similiter de alio communicato, qui non celebrat, utpote consuetudo est in aliqua Religione, vel Ecclesia, ut omnes non Sacerdotes communicent, in simili casu, scilicet si tunc cum debet communicare, non habet idoneum Confessorem, potest tunc non confessus communicare.

Nec est dicendum, quod peccet mortaliter, vel transgrediatur præceptum, ut evitet scandalum, quia nullum præceptum excludit istum ab isto actu in hoc casu, quia dilatio Confessionis in actu, quo nunc habetur in affectu, non excludit, quin sit membrum etiam Ecclesie militantis, habile ad actus, in quibus membra communicant, & tenetur vitare scandalum proximi. Hactenus Doctor Subtilis de Sacerdote, qui recordatur peccati mortalis non confessi ante consecrationem, & similiter de alio communicato, qui non celebrat.

Sed quid de Sacerdote, qui recordatur peccati mortalis non confessi, vel peccat mortaliter in ipso Sacrificio post consecrationem? Dico, quod Sacerdos priusquam consecret, tenetur laborare, ut sit extra peccatum mortale. Si autem contingat, quod post consecrationem, ante tamen Communionem occurrat sibi memoria peccati mortalis, olim commissi, de quo non præcessit penitentia interior vel exterior, tenetur tunc habere penitentiam interiorem, antequam percipiat, & disserre penitentiam exteriorem; id est, Confessionem, donec occurrat opportunitas confitendi, id est, donec habeat idoneum Confessarium. Ita Scotus supra n. 5.

44.
Quis in casu proposito sit idoneus Confessor,

Interrogas, quis sit idoneus Confessor? Respondeo, quicumque potest, & vult directè absolvere à peccatis mortalibus, quorum conscientiam habes; etsi privilegiatus tantum; aut talis, cui cum minori devotione soles confiteri.

Dices; quid si ergo habeam unum peccatum mortale non reservatum, & alterum reservatum à quo non potest Confessarius præsens absolvere, urget autem necessitas celebrandi vel communicandi: teneor confiteri? Et si teneor, possum confiteri solum non reservatum? Pro responsione ponitur

CONCLUSIO V.

Habens peccatum reservatum, & aliud mortale non reservatum tenetur ante Communionem confiteri inferiori: equidem satisfacit confitendo non reservatum.

45.
Lugo.
Dicastillo.

Ita docet Cardinalis Lugo disp. 14. n. 87. & Dicastillo disp. 9. n. 111. Et quidem, supposita veritate posterioris partis, prima videtur satis certa. Si enim necessitas Communionis est causa sufficiens dimidiandi Confessionem, quid-

ni etiam sit causa necessaria? Etenim non solum præcipitur Confessio omnium peccatorum copulativè, sed etiam singulorum divisim, ut patet in eo, qui ob justam causam (puta quia timet revelationem sigilli, aut aliud grave nocumentum Confessioni extrinsecum) tacet aliquod peccatum non reservatum, qui tamen adhuc tenetur ad alia confitenda ante Communionem.

Dixi in Conclusionem, Mortale non reservatum, quia si præter reservatum non habet nisi venialia, nulla est obligatio illa confitendi, nisi fortè per accidens, quando non haberet contritionem; tunc enim deberet confiteri venialia, ut eo modo absolveretur indirectè à reservatis, & reciperet gratiam, ne indignè communicet, suscipiendo Sacramentum in statu peccati mortalis.

Itaque cardo difficultatis in hac præcisè vertitur questione, an necessitas Communionis sit causa sufficiens dimidiandi Confessionem? Enimverò si debeo explicare peccatum reservatum, quamvis directè non possim ab illo absolvi, satis probabile videtur, nullam esse obligationem confitendi; ne alioquin sit obligatio ad bis confitendum idem peccatum reservatum, semel inferiori, & postea superiori, ut ab ipso directè absolvar, quod est onus grave extrinsecum Confessionis.

Respondet Suarez disp. 66. sect. 4. §. Quartus casus, illud gravamen ferè nullius momenti esse, ut excusare sufficiat ab obligatione huius præcepti divini. Et ideo existimat contrariam sententiam probabiliorē. Item, quia propter illam causam non excusaretur aliquis ab obligatione implendi præceptum annuæ Confessionis. Item, aliàs posset quis eo prætextu multis annis non confiteri, & sæpius communicare sine Confessione; consequens autem est satis absurdum.

Contra: hoc non est magis absurdum, quam quòd aliquis prætextu alterius gravis nocumenti, v. g. infamiae, quam justè timet sibi à Confessario inferendam, multis annis non confiteatur, & sæpius communicet sine Confessione.

Si dixeris, facillè posse reperiri Confessarium, à quo non timetur illud malum. Respondeo, etiam satis facillè posse reperiri Confessarium, qui habeat potestatem absolvendi à reservatis.

Cæterum non esse leve onus bis confiteri idem peccatum ipsa clamat experientia, quando tot inveniuntur peccatores, qui sacrilegè confitentur, quia verècundantur semel exprimere aliquod peccatum.

Quamobrem, ut veniamus ad punctum principale, iterum dico, vel non esse obligationem confitendi, vel penitentem satisfacere confitendo solum peccatum non reservatum. Quòd autem satisfaciat (tameñ ab aliquibus impro-

Sect. 10. De Dispositione spirit. suscipi. Concl. 5. 311

Derechta
Lugo
Gerlon
Alexand
Major
Soto
Antonin
Mart. de
Lugo
Nugus
Suarez
Diana
Ferd. de
Castro
Joannes
de Salas
Bonacina
48.
Ratio à
priori quia
talis Conf
fessio est
formaliter
integra.

improbabile dicatur, & à Durando 4. dist. 17. q. 15. n. 11. ut refert Lugo supra n. 86. acerbius censurâ afficiatur) probabile esse, Lugone referente, fatetur non pauci, nec contempnendi Theologi. Gerlon 2. parte de Casuum reservatione; & Alphab. 41. Alexander Aletensis 4. p. qu. 78. membro 5. art. 2. ad ultimum. aliàs q. 118. membro 4. art. 5. §. 2. Et Major d. 17. qu. 5. dicunt esse probabilem. Petrus de Soto lect. 10. de Confessione, esse maximè probabilem. S. Antoninus tertiâ parte tit. 14. c. 19. §. 6. contrariam sententiam demonstrari non posse, sed tantum esse probabilem; quo etiam modo loquitur Mart. de Ledesma 2. p. 4. q. 8. art. 2. dub. 4. dicens contrariam sententiam non esse certam. Nugus in 3. part. quæst. 9. Additionum art. 2. in 2. p. art. dub. 3. refert pro hac sententia aliquos juniores; & contrariam solum vocat probabiliorè; quod etiam indicat Suarez tom. 4. in Tertium. disp. 31. sect. 3. n. 8. dicens posse reddi probabilem rationem, cur omnia peccata dici debeant inferiori. Clarius loquitur Diana parte 3. tract. 4. resolut. 104. in fine, ubi ita concludit: Ex quibus omnibus apparet, pœnitentem habentem casum reservatum, etiam cum excommunicatione, urgente necessitate ad celebrandum vel communicandum, posse, ubi magis libuerit vel expedierit, aut confiteri peccata non reservata, & seu simul reservata, & non reservata, vel elicere actum contritionis, & sine prævia Confessione celebrare, aut communicare. Eandem sententiam docet absolute Ferd. de Castro parte 1. Operis moralis tract. 4. disp. 4. puncto 3. §. 6. cujus titulus est. *Positum aliquando absolvi Hæreticus à privato Sacerdote de peccato non reservato, tacitâ hæresi.* Et postea n. 2. respondet affirmativè. Eandem sententiam probabilem esse docuit P. Joannes de Salas in manuscriptis de Sacramento Pœnitentiæ, & indicat Bonacina disp. 5. de Sacramento Pœnitentiæ q. 7. p. 5. §. 3. n. 9. vocans contrariam sententiam solum probabiliorè: Hæcque Eminentissimus. Quis ergo dubitet de probabilitate hujus sententiæ saltem ab extrinseco, id est, auctoritate Doctorum? Ratio autem à priori est; quia ex nullo capite potest ostendi obligatio confitendi illud peccatum, à quo Confessarius non potest absolvere; & cum aliunde sit obligatio confitendi; ut communior sententia supponit, cur nequeat Confessionem dimidiare, cum integritas materialis non ita requiratur ex jure divino; quin in multis aliis casibus sufficiat integritas formalis? Profectò neque integrè materialiter confitetur, qui exprimit reservatum coram giudice non competente. Siquidem Confessio sacramentalis non est quælibet narratio peccatorum; sed facta coram giudice Vicario Dei, ad accipien-

dam directam eorum absolutionem. Ergo si licità est Confessio peccati non reservati cum reservato; tamen non sit materialiter integra, etiam licita erit Confessio solius peccati non reservati; quoniam utraque est formaliter integra. Nam pœnitens deserit omnia sua peccata mortalia ad legitimum judicem; quantum potest; ideo enim peccatum reservatum non confitetur, quia non habet judicem legitimum, ad quem deferat. Sed contra primò; nisi talis pœnitens manifestet peccatum reservatum, Confessor non habebit sufficientem notitiam status ipsius. Respondeo, habere illam notitiam, quæ est necessaria, ut de peccatis confessis judicet; sicut quando ex alia justa ratione omittitur aliquod peccatum; de quo aliàs possit judicare. An fortè existimas, quòd possit Confessarius, & debeat injungere pœnitentiam sacramentalem pro peccatis, quæ non potest directè absolvere? Erras toto celo. Ad quid ergo requiritur illorum notitia? Constat, inquit Tridentinum sess. 14. cap. 5. *Sacerdotes iudicium hoc, incognitâ causâ, exercere non potuisse, neque equitatem quidem illos in pœnitiniungendis servare potuisse, si in genere dumtaxat, & non potius in specie, ac sigillatim sua ipsi peccata declarassent.* Quæ ergo obligatio confitendi peccata, de quibus Confessarius non habet judicare, & quæ non potest punire? Dices; quia fieri potest ut pœnitens sit in proxima peccandi occasione, quam aliâ ratione non potest explicare, nisi confitendo peccatum reservatum. Respondeo, per accidens est, & ideo impertinens ad doctrinam generalem. Arguis iterum: ergo etiam absque necessitate communicandi potero sic dimidiare Confessionem, sicut potest ille, qui tacet aliquod peccatum, sed quòd timeat sibi à Confessario grave malum extrinsecum. Respondeo Negando Consequentiam. Ad simile dico, etiam requiri aliquam necessitatem, ut in illo casu possit dimidiari Confessio; v. g. quòd pœnitens diutius deberet dissete Confessionem, & fortassis toto illo tempore manere in statu peccati mortalis, defectu perfectæ contritionis, cum aliàs eliciendo attritionem, & confitendo constitueretur facilè in gratia: quod est aliquod genus necessitatis. Est numquid etiam sufficit tale genus necessitatis, ut licitè possim inferiori Sacerdoti confiteri solum peccatum non reservatum? Negat Lugo disp. 14. n. 93. Rationem disparitatis assignat n. 94. & 95. quia in primo casu solum videtur ob stare præceptum integrè confitendi, quod quidem intelligendum est cum moralitate & moderatione humanæ diligentie, ut constat in examine conscientie, & in ipsa explicatione peccatorum, ne alioquin Sacramentum illud nimis onerosum & difficile reddatur. Unde si aliquis v. g. sentit se ob capitis debilitate

49.
Prima ob
jectio,

cui satisfice

Trident.

50.
Secunda
objectio.

Solutura

An qui ha
bet reserva
ta, indigeat
majori cau
sa ut possit
dimidiare
Confessio
nem?

debilitatem non posse nunc satis attendere ad recogitanda omnia sua peccata, debet quidem expectare per aliquod breve tempus, ut resumptis viribus possit examinare suam conscientiam, non tamen debet ea de causa diu differre Confessionem; sed potest confiteri ea peccata, quæ sibi occurrunt, licet sciat non posse à se fieri examen sufficiens ad revocanda in mentem omnia sua peccata. Ergo similiter non debet diu differre, ut possit habere alium Confessionarium, cui omnia peccata sua nullo profus omisso, absque periculo gravioris damni extrinseci possit dicere, sed potest tunc confiteri; quia integritas Confessionis non obligat ad exquisitam diligentiam adhibendam, sed ad humanam tantum & moralem.

Affirmat Lugo.

At verò in posteriori casu præter præceptum integritatis Confessionis, etiam obstat præceptum comparandi coram legitimo iudice in foro sacramentali, quod arctius obligat; quia ex eius violatione pervertitur ordo Ecclesiasticus, & debita subordinatio inferiorum ad Superiores, & præjudicatur juri Prælatorum, si possunt facile subditi, omisis Superioribus, recurrere ad inferiores; quare ad hoc faciendum videtur requiri major necessitas.

Negat Dicastillo quem sequitur Auctor.

Verum hæc doctrina non placet Dicastilloni supra n. 120. neque mihi, quoniam post illam dimidiatam Confessionem, factam in absentia Superioris inferiori, adhuc remanet obligatio confitendi Superiori datà opportunitate peccata reservata. Ubi ergo est perversio ordinis Ecclesiastici & debita subordinatio?

Certè hic ordo nihil aliud postulat, quam quòd peccata reservata deferantur ad iudicium Superioris, quando commodè fieri potest. Alioquin rei impossibilis, qualis est Confessio reservatorum, quæ fiet Prælato absenti, nulla est obligatio. Si ergo aliquod præceptum obstat, profectò non aliud, quam divinum integrè confitendi. Quamobrem assero cum Auctore præfato supra n. 124. eandem necessitatem sufficere in utroque casu, scilicet nimiam dilationem Communionis.

nisi forte peccatum reservatum habeat annexam excommunicationem.

Aliud fortè esset, si peccatum illud reservatum haberet annexam excommunicationem; tunc enim præter præceptum divinum, obstat videretur præceptum humanum, quo excommunicatis per se prohibetur receptio cujuscumque Sacramenti.

Adde ly Fortè; quia eo ipso quòd licita sit susceptio Eucharistiæ, fieri licitam Confessionem sacramentalem (si verum est, quod communius docetur, valere absolutionem à peccatis, ante absolutionem à censuris) satis probabiliter docet Lugo supra n. 103. Cur enim Ecclesia magis prohiberet Confessionem, quam Communionem, ad quam Confessio omnium mortalium (fortassis jure divino) prærequiritur? Unde consequenter censeo tunc non solum licere; sed debere omnino, per se loquen-

do, præmitti Confessionem de peccatis mortalibus non reservatis.

Dico, per se loquendo, quia per accidens poterit excusari, qui voluerit se conformare sententiæ probabilis, docenti non posse, aut non debere tunc præmitti Confessionem: quod habet locum in omnibus sententiis probabilibus, quæ hodie videntur invaluisse eoulque, ut læpiùs apud meipsum cogitaverim, parùm anxiantium esse circa resolutionem casuum fortuitò occurrentium, cum vix ulli inveniantur, de quibus meritò homo prudens, & mediocriter doctus potest dubitare, quin ab utraque parte à Doctõribus disputentur, & probabiliter resolvantur. Quæris unde id proveniat? Ait quidam: *Inscientia mater est opinionis.*

Sed quid si non essent alia peccata mortalia non reservata, atque ideo ex hoc capite, ut supra dictum est, cessaret obligatio confitendi? Adhuc videtur probabile (inquit Cardinalis supra) quòd posset licitè confiteri de venialibus, vel de mortalibus, quæ antea confessus fuisset, ut ita absolveretur indirectè à reservatis, & securius disponderetur ad Eucharistiam. Non potest enim præsumi, quòd urgente necessitate communicandi, velit Ecclesia obligare, ne confiteatur, & ut maneat cum onere & necessitate habendi contritionem perfectam, quæ non ita facile haberi potest ab homine paulò antè propter sua crimina excommunicato.

Hanc sententiam sequitur Dicastillo supra n. 129. Quam puto veram, tamen si pridem esset excommunicatus, & facile, suo iudicio, posset uti contritione perfectà, & uteretur. Ratio mea est; quia adhuc minorem indecentiam continet talis Confessio, quam talis Communionis, cum hoc Sacramentum longè majori reverentiâ sit tractandum, quam illud. Certè, inquit Tridentinum sess. 13. cap. 7. *quò magis sanctitas, & divinitus celestis huius Sacramenti viro Christiano comperta est, eò diligentius cavere ille debet, ne absque magna reverentiâ & sanctitate ad id percipiendum accedat.* Ratio, inquam, mea est excellens dignitas huius Sacramenti, propter quam nullus sibi conscientius peccati mortalis, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa sacramentali Confessione ad sacram Eucharistiam accedere debet. Cur ergo non poterit illam præmittere, tamen forte non obligetur?

Cæterum quòd excommunicatus extra articulum mortis possit communicare ad vitandum scandalum aut gravem infamiam, est communior sententia, quidquid aliqui sine sufficienti fundamento contradicant. Neque enim præceptum Ecclesiæ, quale illud est, obligat cum tanto dispensio. Et quidem si ob illam causam possit audire Sacrum, & interesse Divinis, quod tamen per excommunicationem non minus prohibetur, quidni etiam communicare? Enimverò id non esse intrinsecè malum, constat ex casu, qui ab omnibus admittitur; v. g.

Si Sacerdos post consecrationem factam recorderet excommunicationis, indubitatum siquidem est profecti posse, imò debere sacrificium complere per consumptionem hostiæ oblatae.

Si ergo à me quaeritur, quanta debeat esse necessitas, ut excommunicatus, antequam à censura liberetur, possit communicare? Respondeo, illam sufficere, quæ sufficit ad communicandum absque Confessione, si non esset excommunicatus. Ratio patebit ex his, quæ mox subjicior.

Vasquez disp. 208. n. 13. sic scribit: Scio S. Thomam q. 83. art. 6. ad Secundum asserere, cum Sacerdos recordaretur saltem excommunicationis, & quòd aliquid comedisset, tutius fore Missam ceptam relinquere; id quod de casu, in quo recordaretur peccati, non dicit. Ego tamen nullam inter illa tria differentiam video: quin imò cum præceptum jejunii sit humanum, præmittendi autem Confessionem sit divinum, major videbatur ratio, ut ob memoriam peccati, quam ob memoriam violati jejunii Sacerdos à cepto desisteret. Hæc Vasquez.

Ratio ergo responsionis est; quia præceptum præmittendi Confessionem, secundum probabilem sententiam, est divinum, non communicandi autem ante absolutionem ab excommunicatione, humanum. Casus sit iste; v. g. Petrus mandat Joanni occidere Franciscum Sacerdotem procul absentem; ivit Joannes executurus mandatum; interim dum is pergit, Petrus poenitentiam ductus ante executionem mandati confitetur, & absolvitur à peccato. Ecce jam Petrus ab omni culpa mundatus, in puncto, quo Joannes ignorans poenitentiam Petri exequitur mandatum, incurrit excommunicationem existens in gratia. In hoc, dico, casu, necessitas, quæ excusaret à præcepto Confessionis, eadem excusaret à præcepto non communicandi ante absolutionem ab excommunicatione.

Sed numquid talis necessitas, obligatio communicandi in Paschate, vel audiendi Sacrum in die Dominico, vel Festo? A multis dubitatur: mea quidem sententia est:

CONCLUSIO VI.

Conscius sibi peccati mortalis non potest communicare sine prævia Confessione ad implendum præceptum Communionis Paschalis: neque Sacerdos sic celebrare (nisi ratione officii obligetur) ut ipse, aut alius audiat Sacrum in die Dominico, aut Festo.

Contrarium primæ partis docent multi apud Dignam 4. p. tract. 4. resol. 96. & p. 5.

tract. 13. resol. 63. quos sequitur Cardinalis Lugo disp. 14. n. 116. Quia, inquit, præceptum illud Ecclesiæ de Communione, non est purè Ecclesiasticum, sed est præceptum divinum determinatum ab Ecclesia quoad tempus; quare sicut urgente præcepto divino Viatici sumendi, noluit Deus obligare ad Confessionem præmittendam, si non est copia Confessarii: sic urgente præcepto divino Communionis extra mortis articulum, idem credi potest.

Respondeo, Communionem in articulo mortis non posse differri, ut patet. De Communionem autem Paschali, in ipso capite: Omnis utriusque sexus de Poenit. & remiss. ubi præcipitur, simul statuitur penes arbitrium proprii Sacerdotis, an poenitens ad tempus ab illa abstinere. Vide dicta sect. præced. concl. 4. Quidni ergo debeat ad tempus abstinere, ubi occurrit aliquod præceptum, fortè etiam divinum, aliàs non servandum? Et verò quis potest dicere, eandem esse necessitatem Communionis in articulo mortis, & extra? Ergo credi potest Deum vel Ecclesiam voluisse obligare ad Confessionem extra articulum mortis, etsi noluerit obligare in articulo mortis.

Ex quo patet ratio Conclusionis, quam tenent multi apud Dianam supra, & probabilem dicit Dicastillo disp. 9. n. 97. Redditurque verisimilior, si verum est, præceptum Communionis Paschalis esse merè Ecclesiasticum, ut supra docuimus sect. 8. concl. 7. præceptum autem Confessionis, ut communius dicitur, divinum.

Sed dicet aliquis, ut impleam præceptum annuæ Confessionis, possum facere Confessionem materialiter non integram: ergo similiter ut impleam præceptum Communionis Paschalis, possum communicare non præmissâ Confessione.

Respondeo primò Negando Antecedens, si brevè post possis habere Confessarium, cui integrè confitearis.

Respondeo secundò Negando Consequentiam. Disparitas est; quòd præceptum Confessionis annuæ, utpote, secundum communè sententiam, determinatio præcepti divini, multò arctius obliget, quam præceptum Communionis Paschalis, cujus adimpletio, ut jam jam diximus, ex consilio proprii Sacerdotis ob aliquam rationabilem causam ad tempus potest differri: nihil autem tale dicitur in illo capite: Omnis utriusque sexus de Confessione. Accedit, quòd præceptum Confessionis integrè multò plures patiatur exceptiones, quam præceptum præmittendi Confessionem Communioni.

Rogas quid dicendum sit de Communionem debita ex voto? Responso plana est ex jam dictis, nempe non licere ob eam solam causam absque Confessione communicare, si aliunde cesset periculum notæ aut infamiæ, quod etiam in priori casu subintelligendum est. Ita nobiscum docet Lugo supra nu. 117. Alioquin, inquit, semper possent omnes communicare absque Confessione.

R r

Secundum aliquos nec est in Communionis Paschalis exculat a Confessione. Diana Lugo

Rejicitur eorum fundamentum.

Opposita sententia est probabilis. Dicastillo.

56. Objectio.

Solvitur primo.

Solvitur secundo.

57. Communio debita ex voto non excusat.

Vasquez.

D. Thomam.

54. Necessitas est exculat a præcepto Confessionis, etiam exculat a præcepto non communicandi ante absolutionem ab excommunicatione.

55. Excommunicatus non potest celebrare, nisi ratione officii obligetur.

55.